

NOTAT

9. januar 2013

Sagsnr. 2012 - 1849

EU-Domstolens dom i sagen C-577/10, Kommissionen mod Belgien, om pligt for selvstændige tjenesteydere til at give forhåndserklæring

Indledning

Den 19. december 2012 blev der afsagt dom i sagen C-557/10, Kommissionen mod Belgien. Sagen drejede sig om den belgiske lovgivning, hvorefter udenlandske, selvstændige tjenesteydere uden ansatte skal sende forhåndserklæring, senest når tjenesteydelsen udføres. Den belgiske ordning herom benævnes "Limosa". Kommissionen havde nedlagt påstand om, at det er i strid med Traktatens regler om fri bevægelighed for tjenesteydelser at stille et sådant krav, hvorimod det er anerkendt, at det kan stilles over for virksomheder, der udstationerer ansatte.

Danmark har interveneret i sagen på grund af sagens mulige betydning for de danske regler om selvstændiges pligt til at sende forhåndsansmeldelse til RUT-registret.

Belgien tabte sagen på en konkret begrundelse om, at Belgien ikke havde fremført argumenter for, hvorfor kravet om forudgående erklæring ikke overskrider grænserne for det nødvendige. Domstolen afviste således ikke, at det principielt kan være muligt at stille kravet.

Centrale punkter i dommens præmisser

Generelle bemærkninger

Sagen er afgjort efter Traktatens regler om fri bevægelighed for tjenesteydere. Herom udtaler Domstolen følgende:

"Det fremgår af fast retspraksis, at artikel 56 TEUF ikke blot kræver afskaffelse af enhver form for forskelsbehandling til skade for en tjenesteyder på grundlag af dennes nationalitet eller på grundlag af den omstændighed, at den pågældende har hjemsted i en anden medlemsstat end den, hvor ydelsen skal udføres, men også ophævelse af enhver restriktion, selv hvis den gælder uden forskel for såvel indenlandske tjenesteydere som tjenesteydere fra andre medlemsstater, der kan være til hinder for eller indebære ulemper for den virksomhed, som udøves af en tjenesteyder med hjemsted i en anden medlemsstat, hvor den pågældende lovligt leverer tilsvarende tjenesteydelser, eller kan gøre denne virksomhed mindre tiltrækkende."

Om restriktioner udtaler den nærmere:

”Ifølge fast retspraksis kan en national lovgivning, der vedrører et område, som ikke er genstand for harmonisering på EU-plan, og som gælder uden forskel for enhver person eller ethvert selskab, der driver virksomhed på den pågældende medlemsstats område, til trods for dens restriktive virkning på den frie udveksling af tjenesteydelser begrundes i et tvingende alment hensyn, der ikke allerede tilgodeses i kraft af de bestemmelser, tjenesteyderen er undergivet i den medlemsstat, hvor han er etableret, forudsat at lovgivningen er egnet til at sikre virkeliggørelsen af det formål, den forfølger, og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde formålet.”

Konkrete bemærkninger

Domstolen fastslog, at ordningen ikke er diskriminerende, selvom den kun gælder for udenlandske tjenesteydere. De objektive forskelle mellem tjenesteydere etableret i og uden for Belgien kan således begrunde forskelle med hensyn til afgivelse af oplysninger.

Domstolen fastslog derimod, at anmeldelsespligten er en restriktion for den fri bevægelighed. Det afgørende var herefter, om ordningen forfølger et tvingende, alment hensyn og er proportional.

Domstolen bekræftede, at de hensyn, Belgien har påberåbt sig, kan tages i betragtning som tvingende almene hensyn, der kan begrunde en restriktion af den fri udveksling af tjenesteydelser. Domstolen udtaler:

”I denne forbindelse er det tilstrækkeligt at bemærke, at hensynet til at bekæmpe bedrageri, bl.a. socialt bedrageri, og forhindre misbrug, navnlig ved at opdage tilfælde af falske selvstændige og bekæmpe sort arbejde, ikke alene knytter sig til hensynet om at beskytte de sociale sikringsordningers økonomiske ligevægt, men også til hensynet til forebyggelse af illoyal konkurrence og social dumping samt hensynet til beskyttelse af arbejdstagere, herunder selvstændige tjenesteydere.”

Herefter skulle Domstolen tage stilling til ordningens forholdsmæssighed. Den understregede i den forbindelse, at en generel formodning for bedrageri ikke er tilstrækkelig begrundelse for indgreb. Den udtalte videre i den forbindelse:

”Selv hvis det antages, at selvstændige tjenesteydere med hjemsted i en anden medlemsstat end Kongeriget Belgien kan pålægges skattemæssige og sociale forpligtelser i sidstnævnte stat, er det i det foreliggende tilfælde ubestridt, at anvendelsen af den omhandlede erklæringspligt ikke er begrænset til tilfælde, hvor det skal undersøges, om disse skattemæssige og sociale forpligtelser overholdes.”

Samt:

”Den omhandlede erklæringspligt indebærer endvidere et krav om at meddele de belgiske myndigheder meget detaljerede oplysninger, navnlig inden for rammerne af den såkaldte »almindelige« erklæring. Selv om det er muligt, at en medlemsstat kan anmode selvstændige tjenesteydere med hjemsted i en anden medlemsstat, som befinder sig på førstnævnte medlemsstats område med henblik på dér at levere en

tjenesteydelse, om at meddele den visse specifikke oplysninger, er det på betingelse af, at meddelelsen heraf er begrundet i forhold til de forfulgte formål. Kongeriget Belgien har dog ikke angivet en tilstrækkeligt overbevisende begrundelse for, hvorfor det er nødvendigt at meddele disse meget detaljerede oplysninger for at nå de mål begrundet i almene hensyn, som det har påberåbt sig, og hvorfor forpligtelsen til forudgående at meddele sådanne oplysninger ikke overskrider grænserne for, hvad der er nødvendigt med henblik på at nå disse mål, hvilket Kongeriget Belgien imidlertid burde have gjort (jf. i denne retning dom af 19.6.2008, sag C-319/06, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 4323, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).”

Herefter konkluderer Domstolen (understregningen foretaget her):

”Under disse omstændigheder må de omhandlede bestemmelser anses for at være uforholdsmæssige, idet de går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de mål begrundet i almene hensyn, som Kongeriget Belgien har påberåbt sig. Den omhandlede erklæringspligt kan derfor ikke anses for at være forenelig med artikel 56 TEUF.”

Vurdering

Præmisserne gengivet ovenfor viser, at Domstolen principielt anerkender muligheden for at kræve forhåndserklæring fra selvstændige uden ansatte. Imidlertid fastslår dommen, at Belgien ikke har argumenteret godt nok for, at ordningen er proportional. Dette er baggrunden for, at domstolen indleder konklusionen med ”under disse omstændigheder”. Der kan derfor ikke drages konkrete konklusioner af dommen i forhold til de danske regler om anmeldelsespligt for selvstændige til RUT.